

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI**

"TASDIQLANDI"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
R.G. Jumaev
2022y

Ro'yxatga olindi

Musiqiy pedagogika va psixologiya

Modul / fan

V 5150600 – Vokal san'ati (an'anaviy xonandalik)

Fan/modul:	Musiqiy pedagogika va psixologiya
Fan/modul turi:	Umumkasbiy
Fan/modul kodi:	MRR 10025
O'quv yili:	2022/23
Semestr:	7, 8
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Ma'ruza	7-semestr: 18 soat 8-semestr: 4 soat
Seminar mashg'ulotlari	7-semestr: 18 soat 8-semestr: 4 soat Jami: o'quv yili bo'yicha: 44 soat.
Mustaqil ta'lim	90
Baholash shakli:	Sinov va imtihon
Kurs tili:	O'zbek

BUXORO 2022

Fanning ishchi o'quv dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini muvofiqlashtiruvchi kengashi tomonidan 2020 yil "14" 08 dagi " 3 "- sonli bayonnomasida tasdiqlangan o'quv fan dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o'quv dasturi Buxoro davlat universiteti Kengashining 2022-yil " _ " avgustdagi _ - sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:

B. I. Mustafoev, "Musiqi ijrochiligi va madaniyat kafedrası" dotsenti

Taqrizchilar:

D. Ro'ziev - BuxDU "Musiqi ijrochiligi va madaniyat" kafedrası professori

F. G'. Nurullaev - Buxoro davlat pedagogika instituti "Musiqi, tasviriy san'at va muhandislik grafikasi" kafedrası dotsenti.

"Musiqi ijrochiligi va madaniyat" kafedrası mudiri :

2022 yil " _ " _____ **T.I.Rajabov**
(imzo)

Fan/modulning maqsadi (KM)	
F/M M1	Fanning maqsadi – O‘zbekistonda turli davrlarda musiqa pedagogikasi va ta’limi tarixi, xorij mamlakatlarida musiqa pedagogikasi va musiqiy ta’lim tizimining yetakchi tizimlari, yutuqlari, musiqa pedagogikasining tarixiy, ilmiy va metodologik asoslari haqida ma’lumot va tushunchalar berish, ularning bo‘lg‘usi kasbiy faoliyatida yo‘llash malakasini singdirishdan iborat. Musiqiy faoliyat va musiqa pedagogikasining psixologik xususiyatlari va qonuniyatlari haqida bilim va malakalarni, shuningdek ularni kelgusi kasbiy amaliy faoliyatda qo‘llash tajribasini hosil qilishdan iborat namoyish etishi zarur.
Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1	Fanni o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar – talabalar musiqiy pedagogika va psixologiya fani yo‘nalishida nazariy bilim, malaka va ko‘nikmalarga ega bo‘lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Musiqa qa pedagogikasining rivojlanish bosqichlari, pedagogikada "Ustoz-shogird" qadriyatlari va an‘analari, pedagogikasi tarixi, musiqa ta’lim va tarbiyasi xususida pedagogik qarashlar, XX asr O‘zbekistonda musiqa pedagogikasining rivojlanishi, xorijiy mamlakatlarda musiqa ta’limi tizimlari, ularning o‘ziga xos xususiyatlari o‘rganiladi.

Ta’lim natijalari (TN)

TN1	Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: Fanni nazariy va amaliy faoliyatini o‘zlashtirish, O‘zbekistonda musiqa pedagogikasi va musiqiy pedagogika ta’limi tarixi, xorij musiqa pedagogikasi va musiqiy ta’lim rivoji, O‘zbekistonda va xorij mamlakatlarida musiqiy va musiqa pedagogikasi ta’limining hozirgi holati va istiqbolari haqida <i>ma’lumot va tushunchalarga ega bo‘lishi</i>, O‘zbekiston Respublikasida uzluksiz musiqiy pedagogik ta’lim tizimi, zamonaviy musiqiy pedagogik ta’lim konsepsiyasi (oliy musiqiy-pedagogik ta’lim maqsadi, vazifalari, mazmuni va yetakchi tamoyillari haqida tasavvurlarga ega bo‘lishi, musiqa pedagogikasi va musiqiy pedagogik ta’lim tarixiga oid bilimlardan amaliy faoliyatda foydalanish malakalarini, musiqachi shaxsi va ijodining psixologik xususiyatlari haqida tasavvurlarni shakllantirish, musiqiy-ijodiy qobiliyatlar va pedagog-musiqachi shaxsiy sifatlarini rivojlantirishning psixologik
-----	---

asoslari, qonuniyatlari, shakli va metodlariga oid bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llash malakasini shakllantirish, musiqiy-pedagogik, musiqiy-ma'rifiy yo'nalishlarda konsert ijrochilik faoliyati shakli va metodlariga oid bilimlarni qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirish haqida maxsus bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.	
Ta'lim texnologiyalari va metodlari	
ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • individual loyihalar;	
Fan /modul mazmuni	
Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) (M)	
7-semestr	
M1	O'zbekistonda musika pedagogikasining eng kadimgi davrlardan XVI asrgacha davrdagi rivojlanishi
M2	Amir Temur va Temuriylar davrida musiqiy madaniyat va musiqa pedagogikasi rivoji 2 soat
M3	XVI asrdan XIX asr boshlarigacha davrda O'zbekistonda musiqiy madaniyat, san'at va pedagogika
M4	IX - XX asrlarda O'zbekistonda musiqiy madaniyat, san'at va pedagogikaning rivojlanishi
M5	XX asrning 20 -yillaridan 80- yillarigacha davrda O'zbekistonda musiqa pedagogikasi va musiqiy ta'limning rivojlanishi soat
M6	XX asrning 90- yillaridan bugungacha davrda musiqiy ta'lim 2 soat
M7	Xorij mamlakatlarida musiqa pedagogikasi va musiqiy-pedagogik ta'lim 2 soat
M8	Musiqa psixologiyasi tarixidan . 2 soat
M9	Musiqa shaxsi va faoliyati 2 soat
Jami	18 soat
Ma'ruza 8-semestr uchun	
1 M	Musiqa iijodi

1. Hasanboeva O. Hasanboev J. Hamidov K. Pedagogika tarixi. Toshkent. "G'afur G'ulom" nashriyoti. 2004.
2. O'zbek pedagogikasi antologiyasi. Toshkent. "O'qituvchi", 1995.
3. Hoshimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi. Toshkent. 2005.
4. Matyakubov O.R. Forobiy. Sharq musiqa asarlari to'g'risida. -Toshkent. 1986.
5. Koday Z. Esse. M., Muzyka, 1986.
6. Solomonova T. E. Istoriya muziki Sredney Azii i Kazaxstana. M., Muzyka 1995.
7. Xayrulliev M. O'rta Osiyda ilk uyg'onish davri madaniyati. -Toshkent. 1994.

Axborot manbalari:

1. <http://ziyo.edu.uz/> - Informasionno-obrazovatelnye resursy Respubliki Uzbekistan.
2. <http://www.tdpu.uz/> - Portal. TGPU im.Nizami.
3. Music Land (<http://www.musicland.ru>). Каталог музыкальных ресурсов сети
4. Buxoro davlat universiteti "Musiq ta'limi" kafedrasi tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
5. **Fan modul uchun mas'ullar:**
6. **B. Mustafoyev** - "Musiq ta'limi" kafedrasi dotsenti.

TALABANING O'ZLASHITIRISHINI BAHOLASH MEZONLARI

“A+”, “A”, “B+”, “B” baholalar talaba materiallarini mustaqil ravishda tez o'zlashtiradi. Xatolarga yo'l qo'ymaydi. Mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi. Savollarga to'liq va aniq javob beradi.

“B”, “C+”, “C” baholalar talaba materiallarini yaxshi o'zlashtirgan, uni mantiqiy ifoda eta oladi. Mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi. Savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.

“D+”, “D” baholalar asosiy materiallarini biladi, biroq aniq ifoda etishga qiyinlashadi. Savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi. Materiallarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi. Kommunikatsiya jarayonida qiyinchilik sezadi.

“F” (o'tinadi) baholalar materiallarini o'zlashtirmagan. Savollarga javob bera olmaydi. Mashg'ulotlarda ishtirok etmaydi.

Talabalarni baholashda quyidagilar hisobga olinadi:

- mashg'ulotlardagi ishtiroki (davomlat);
- mashg'ulotlardagi faollik va ijodkorlik;
- asosiy va qo'shimcha o'quv materiallarini o'zlashtirishi;
- mustaqil ta'lim bo'yicha topshiriqlarni o'z vaqtida bajarishi;
- nazoratning barcha turlarini o'z vaqtida bajarishi.

AKADEMIK VA ETIK TALABLAR

Nazorat topshiriqlarini bajarishda ko'chmakashlikka (plagiat) yo'l qo'yilmaydi.

Test, o'quv loyihalari, mustaqil ishlar, oralig, joriy, yakuniy nazorat topshiriqlarini boshqa shaxslardan ko'chirib olinishiga yo'l qo'yilmaydi. Boshqa talabning o'rniga imtihon topshirish taqiqlanadi.

Kurs bo'yicha har qanday nazorat topshirig'ini soxtalashtirgan talaba “Ianni o'zlashtirmagan” (“F”) hisoblanadi.

Mashg'ulotlar paytida mobil aloqa va boshqa elektron qurilmalardan foydalanishiga yo'l qo'yilmaydi.

Mashg'ulotlar paytida auditoriyada (virtual auditoriyada) belgilangan talablarga zid harakatlarni qilish mumkin emas.

Boshqalar va turli fikrlarga tolerant munosabatda bo'lish talab etiladi.

Kontakt sozatlari: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

1. Asqarov A. O'zbekiston xalqining tarixi. 2-T. “O'qituvchi”, 1993
2. Rajabov I. Maqomlar masalasiga doir. O'zadabiyotnashr. – Toshkent 1963. - 304 b.
3. Ibrohimov O. O'zbek xalq musiqiy ijodi. Toshkent, “G. Gulom” nashriyoti, 1994.
4. Istoriya vokalnogo i xorovogo ispolnitelstva v Uzbekistane. - Tashkent 1991.
5. Qodirov R. G. Musiqiya psixologiyasi. Toshkent. “Musiqat” O'z.DK. 2005.
6. Odilov A. O'zbek xalq cholg'ularida ijrochilik tarixi. Toshkent, “G'afur G'ulom” nashriyoti. 1995
7. Petruslin V. I. Muzykal' naya psixologiya. M. VLADOS. 1997.
8. Sharipova G.M. Musiqiya – pedagogik ta'lim tarixi. Ma'ruza matni Elektron versiya. qo'llanma. T., 2007. Nizomiy nonli TDPJU 2008.

Qo'shimcha adabiyotlar:

	Musiqachi faoliyatida bilish jarayonlari
2 M	
	Seminar mashg'ulotlari (S) 7 -semestr
M 1	Eng qadimgi davrlardan XVI asrgacha davrda O'zbekistonda musiqaga pedagogikasining rivojlanishi.
M 2	XVI asrdan XIX asr boshlarigacha davrda O'zbekistonda musiqiy madaniyat, san'at va pedagogika
M 3	XIX – XX asrlarda O'zbekistonda musikiy madaniyat, san'at va pedagogikaning rivojlanishi
M 4	XX asrning 50 – 80- yillarida O'zbekistonda musiqiy ta'lim va musiqaga pedagogikasi.
M 5	Mustaqillik davrida O'zbekiston musiqiy ta'lim va musiqaga pedagogikasi
M 6	Xorijiy musiqiy-pedagogik ta'lim va musiqaga pedagogikasining o'ziga xosligi
M 7	Pedagogika sohasida kadrlar tayyorlovchi oliy ta'lim muassasalarida musiqaga ta'lim, kadrlar tayyorlashda musiqiy tadbirning zamonaviy tizimlari
M 8	O'zbekistonda musiqaga sohasida pedagog kadrlarni tayyorlash: muammo va yechimlar.
M 9	Mustaqillik yillarida musiqaga sohasida bo'lgan e'tibor. Ilmiy tadqiqotlarda yangicha yondashuvlar.
Jami	18 soat
	Seminar mashg'ulotlari 4 - semestr
M 1	Musiqachi shaxsi va faoliyati
M 2	Musiqachi faoliyatida bilish jarayonlari
	Jami: 4 soat

Ma'ruza mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Ma'ruza mashg'ulotlari multimediyaga bilan jihozlangan auditoriyada 2 ta guruh uchun professor-o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi. Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq. Mashg'ulotlar shakli: mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar (MT) Tanlangan yangi asarni ijro etish nota matnini tahlil etib, cholg'uda "o'qish", ya'ni chalib ko'rishdan boshlanadi. Nota matnining to'g'ri talqin etilishi uchun talabaning nazariy bilimlari va ijro malakalari bo'lishi shart. Nota matnini dastlabki chalish davrlarida insoni boricha sanab, sekin tempda boshlash katta ahamiyatga ega. Nota matnining ma'lum qismi talaba tomonidan yetarli darajada o'zlashtirib bo'lingandan keyin asar tempini tezlashtirish mumkin. Asarning qiyinroq bo'laklarini o'zlashtirish davrida o'qituvchi talabaga mashqlarni tavsiya etishi mumkin.		Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:	
MT1	O'rta asr Sharq buyuk mutafakkirlarining asarlari va ularning musiqiy psixologiya uchun ahamiyati (Forobiy, Ibn Sino, Jomiy – tanlovga ko'ra).		
MT2	XIX-XX asr boshlarida Yevropada musiqa psixologiyasi rivojlanishi	6 soat	
MT3	XX asrda musiqa psixologiyasining rivojlanishi (tanlovga ko'ra)	6 soat	
MT4	Musiqa psixologiyasida yangi tadqiqotlar (tanlov bo'yicha).	6 soat	
MT5	Musiqachi gigienasi	6 soat	
MT6	Musiqachi-ijrochining konsert holati va faoliyati	6 soat	
MT7	Musiqiy ta'lim jarayonida muloqot usullari.	6 soat	
MT8	Musiqachi faoliyatida fantaziya va tasavvurning ahamiyati	6 soat	
MT9	Musiqiy-ijodiy faoliyat	6 soat	
MT10	Musiqachi-pedagogning nazariy-targ'ibotchilik ishlarining yangi shakllari.	6 soat	
MT11	Eramizdan oldingi IV asrda O'rta Osiyoda musiqa san'atining rivojlanishi	4 soat	
MT12	IX – XII asrlarda musiqa pedagogikasining rivojlanishi	4 soat	
MT13	Temuriylar davri madaniyatida musiqa va pedagogika	4 soat	

MT14	Jomiy va Navoiy ijodida musiqa	4 soat
MT15	XX asr oxiri va XXI asr boshlarida musiqa ta'limi rivojiga hissa qo'shgan olimlar.	4 soat
MT16	XI – XV asrlarda musiqa madaniyati va ma'naviyat rivojiga hissa qo'shgan olimlar asarlari	4 soat
MT17	Buyuk mutafakkir Forobiyning musiqa pedagogikasining shakllanishidagi o'rni.	4 soat
MT18	XVI asrdan XIX asrning I – yarmigacha o'zbek xalqining madaniyati rivojlanishi.	4 soat
MT19	XIX asr oxiri XX asr boshlarida Turkistonda musiqa pedagogikasi	4 soat
MT20	Navoiy–musiqashunos. Uning milliy musiqa san'ati rivojlanishiga oid qarashlari.	4 soat
MT21	XX asrning 20-80 yillarida O'zbekistonda musiqiy ta'lim va tarbiya.	4 soat
MT 22	Yunus Rajabiyning hayoti va faoliyati, musiqa ta'limini rivojlantirishdagi hissi.	4 soat
Jami:	104 soat	

TALABALARNI BAHOLASH TARTIBI

Baholash tartibi o'z ichiga nazoratlar turini (oralik, joriy va yakuniy) qamrab oladi. Talabaning o'zlashtirish darajasi quyidagi yo'l bilan baholanadi:

Darajasi	Ballar (foiz)	Reyting	
		5	A'LO
A+	95 - 100 ball		
A	90 - 94 ball	4.0	
B+	85 - 89 ball	3.5	
B	80 - 84 ball	3.0	JUDA YAXSHI
C+	75 - 79 ball	2.5	
C	70 - 74 ball	2.0	YAXSHI
D+	65 - 69 ball	1.5	
D	60 - 64 ball	1.0	SHARTLI O'TDI
F	59 ball va undan past	0.0	O'TMADI